

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਜੀ.ਡੀ. ਖੋਸਲਾ, ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਮੈਸਰਜ਼ ਭਾਰਤ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰ., ਲਿਮਿਟੇਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ -

ਜਵਾਬਦੇਹ.

1957 ਦਾ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 6 ਡੀ

ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1922 ਦਾ XI)—ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 3(ਬੀ) ਦਾ ਪਰੋਵੀਸ਼ੋ—ਅਰਥ ਅਤੇ ਸਕੋਪ—ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ—ਦੀ ਹੱਦ—ਬੀਮਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੀ ਸਲਾਹ - ਜਦੋਂ ਲੋੜ ਹੋਵੇ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 3 (ਬੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਮੀ ਇੱਕ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਕਟੌਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਾਧਾ ਸਰਪਲੱਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਟੈਕਸਯੋਗ ਰਕਮ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸੈੱਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਬਕਾਇਆ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੇਠਾਂ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋੜੀਂਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 3 (ਬੀ) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁੱਲ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਸਨੂੰ ਬੀਮਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਜਾਂ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ

ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਝੱਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਕੋਲ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਗਣਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਅਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੀਮਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਗਲਤ ਜਾਂ ਫਰਜ਼ੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਆਮਦਨ-ਕਰ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵੱਧ ਮੁੱਲ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਜਾਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਮੁੱਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਬੀਮਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੀਮਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦਾ ਉਸ ਕੋਲ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ।

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਇੰਡੀਅਨ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 (1952 ਦਾ XI) ਦੀ ਧਾਰਾ 66(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਇਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਹਵਾਲਾ:

-

"ਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 3 (ਬੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ?"

ਸ੍ਰੀ ਹਰਦਿਆਲ ਹਰਦਿਆਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਡੀ ਕੇ ਕਪੂਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਟੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਚਾਵਲਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ.

ਜੀ.ਡੀ. ਖੇਸਲਾ, ਸੀ.ਜੇ.,—1957 ਦੇ ਸਿਵਲ ਹਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 6-ਡੀ/ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 66(1) ਅਧੀਨ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। :

"ਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 3(ਬੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ?"

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ: -

"ਕੀ ਨਿਯਮ 3(ਬੀ), ਅਨੁਸੂਚੀ ਟੂ ਇੰਡੀਅਨ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1922 ਦਾ ਪ੍ਰਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਬਕਾਇਆ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਕਾਰਕ?"

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਆਪਕ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ (ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕੇਸ ਨੰ. 8-ਡੀ/1957) ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਉਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਡਰਾਫਟ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ: ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਭਾਰਤ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ ਹੈ, ਜੋ ਬੀਮਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਾਲ 1952-53, 1953-54 ਅਤੇ 1954-55 ਹਨ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10(7) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 10(7) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

"ਸੈਕਸ਼ਨ 8, 9,10,12 ਜਾਂ 18 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਬੀਮੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਟੈਕਸ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ"।

ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਮੁਨਾਫਿਆਂ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੁੱਲ ਰਕਮ 18,75,000 ਵਿੱਚੋਂ 1,75,000 ਰੁਪਏ। ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਟਰਾਂਸਫਰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਰਕਮ (ਰੁ. 1,75,000) ਉਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰੁਝ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਮੁੱਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 30,420 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 31 ਦਸੰਬਰ, 1951 ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਈ ਅਸਲ ਬਕਾਇਆ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਿਤੀ ਹੈ। ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 18,75,000 ਰੁਪਏ ਰੱਖੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਝਗੜੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਪਾਲਿਸੀ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਤਰੀਕੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਨਿਯਮ 2(a) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਖਰਚੇ ਕੁੱਲ ਬਾਹਰੀ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਕੱਟੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ ਅੰਕੜਾ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ ਤਰੀਕਾ ਥੋੜਾ ਹੋਰ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਪਲੱਸ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਔਸਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਜੋ ਨਿਯਮ 2(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੋ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਦੋ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡਾ ਅੰਕੜਾ ਟੈਕਸਯੋਗ ਲਾਭ ਮੰਨਿਆ

ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਦੋਵੇਂ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲੇ ਤਰੀਕੇ ਨੇ ਘਾਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਦੂਜੇ ਤਰੀਕੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਅੰਕੜੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ। ਬੀਮਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਪਾਲਿਸੀਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਅਤੇ ਨਕਦੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਇਸ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਫੰਡ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਬਕਾਇਆ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ ਬਦਲਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਧ ਜਾਂ ਘਟ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੁੱਲ ਬਕਾਇਆ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੁਆਰਾ ਚੰਗਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀ ਕਦਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਰਕਮ ਅਸਲ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਅਨੁਸਾਰੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਲੋੜੀਂਦੇ ਅੰਕੜੇ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਸੱਚਮੁੱਚ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਕਮਾਂ, ਆਮਦਨ-ਕਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੁੱਲ ਲਾਭਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਟੌਤੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ 18,75,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੀ ਉਸਨੇ ਕੀਮਤ 18,75,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਅੰਕੜੇ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਕਾਫੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਵਾਧੂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਨੁਮਤੀ ਕਟੌਤੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਨਾਲ ਹੀ ਰੁਪਏ 30,420 ਦੀ ਰਕਮ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ 22,64,733 ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਜੇ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ-ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘਟਾਓ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਘਟਾਓ 30,420 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ। ਇਸਲਈ ਇਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ 1,75,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀਆਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਤੋਂ । ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਰਕਮ ਘਟਾ ਕੇ 1,45,000 ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ 30,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਇਸ ਆਈਟਮ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਟਰੋਲਰ ਆਫ਼ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਨਾਲ ਸਲਾਹ

ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 66 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰੈਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ-ਮੁੱਲ ਰੱਖਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਆਈਟਮ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਨਜਿੱਠਿਆ ਉਹ ਸੀ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ। ਪਹਿਲਾਂ 1946-86 ਦਾ 3 ਫੀਸਦੀ ਕਰਜ਼ਾ ਸੀ। ਕਲਕੱਤਾ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਰਕੀਟ ਰੇਟ 100 ਰੁਪਏ ਸੀ., ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੇ ਬੰਬਈ ਰੇਟ 99-15-0 ਰੁਪਏ ਲਿਆ ਸੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, 1955 ਦੇ 2½ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਲਕੱਤਾ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦਾ ਹਵਾਲਾ 98-5-0 ਰੁਪਏ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਦਰ 98 ਰੁਪਏ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, 1957 ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ 97-13-0 ਰੁਪਏ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਲਕੱਤਾ ਸਰਕਾਰੀ ਹਵਾਲਾ 98 ਰੁਪਏ ਸੀ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਲਕੱਤਾ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦਾ 27,416 ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘੱਟ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਅੰਤਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਨ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਵੇਚੀਆਂ ਨਹੀਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਲਕੱਤਾ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹਵਾਲਾ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਾ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਦੂਜੀ ਆਈਟਮ ਪ੍ਰੈਫਰੈਂਸ ਸ਼ੇਅਰ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਫਾਇਰ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 60 ਰੁਪਏ ਸੀ। ਪਰ ਵੇਂ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 65 ਰੁਪਏ ਰੱਖੀ। ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਫਾਇਰ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਅਸਲ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ 65 ਰੁਪਏ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ ਤਰਜੀਹੀ ਸ਼ੇਅਰ ਡਾਲਮੀਆ ਦਾਦਰੀ ਸੀਮਿੰਟ ਦੇ ਸਨ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 60 ਰੁਪਏ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, 70 ਰੁਪਏ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਅਪਣਾਇਆ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਡਾਲਮੀਆ ਦਾਦਰੀ ਸੀਮਿੰਟ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਨੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤ 6 ਪ੍ਰਤੀ ਡੈਂਟ ਦਾ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਡਾਲਮੀਆ ਚਿੰਤਾ ਦਾ 6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘੱਟ ਟੈਕਸ ਦਾ ਲਾਭਅੰਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗਤ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਡਾਲਮੀਆ ਦਾਦਰੀ

ਸੀਮੈਂਟ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਰਿਟਰਨ ਦਿੱਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਡਾਲਮੀਆ ਜੈਨ ਐਵੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਆਖਰੀ ਆਈਟਮ ਆਮ ਸ਼ੇਅਰ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਬੈਂਕ ਆਫ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਰੁਪਏ ਸੀ। 150 ਅਤੇ -ਇਸ ਅੰਕੜੇ ਨੂੰ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬੈਂਕ ਆਫ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 60 ਰੁਪਏ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਬਿਆਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਰੇਕ ਸ਼ੇਅਰ 'ਤੇ 100 ਰੁਪਏ , ਰੁ. 50 ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਿਰਫ 50 ਫੀਸਦੀ, 100 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ (ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 50 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ 50 ਰੁਪਏ)। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 100 ਰੁਪਏ ਰੱਖੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ 30,420 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜੋੜ ਦਿੱਤੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਲ 1,89,185 ਰੁਪਏ ਹੋ ਗਏ। ਜੇ ਅਨੁਮਤੀ ਕਟੌਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿਰਫ 1,75,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਜੋ ਕੁਝ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਉਸ ਦੀ ਉਚਿਤ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਰਕਮ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਟੈਕਸਯੋਗ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਟੌਤੀ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਯਮ 3(ਬੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮ 3(ਬੀ) ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਘੋਖਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜੋ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-

“3(ਬੀ) ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਘਾਟੇ ਜਾਂ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਐਚਰੀਅਲ ਵੈਲਯੂਏਸ਼ਨ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਲਿਖਤੀ ਜਾਂ ਰਾਖਵੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਕਟੌਤੀ ਵਜੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਲਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਦੀ

ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਜਾਂ ਲਾਭ ਦੇ ਕਾਰਨ ਖਾਤੇ ਜਾਂ ਅਸਲ ਮੁਲਾਂਕਣ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪਾਲਿਸੀਧਾਰਕਾਂ ਲਈ ਬੇਨਸ ਲਈ ਵਾਜਬ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸੰਕਟਕਾਲਾਂ ਲਈ, ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਬਕਾਇਆ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਦੇ ਨਾਲ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਗਤ ਹੈ, ਇਸਲਈ ਸਰਪਲੱਸ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਨਕਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਘਾਟੇ ਲਈ ਭੱਤੇ ਲਈ, ਜਾਂ ਸਰਪਲੱਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਲਈ ਸਮਾਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਰਪਲੱਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਅੰਕੜੇ ਤੱਕ ਵਧਾਏਗਾ ਜੋ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਹੈ;

ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਘਟਾਓ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇਵਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਘਟਾਓ 30,420 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਘਟਾਓ ਇੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਟੌਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਟੈਕਸਯੋਗ ਰਕਮ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸੈੱਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਬਕਾਇਆ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹੇਠਾਂ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੇਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋੜੀਂਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। "ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪਾਲਿਸੀ-ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਸਾਂ ਲਈ ਵਾਜਬ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸੰਕਟਕਾਲਾਂ ਲਈ" ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ "ਬਕਾਇਆ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਕ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਗਤ ਹਨ।" ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦੀ ਗਲਤ ਦਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਘੱਟ ਜਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ

ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਕਾਇਆ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਇੱਕ ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ। ਇਹ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗਣਨਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੀਮਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਇਹਨਾਂ ਗਣਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਐੱਖਾ ਅਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਮਾਮਲਾ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੀਮਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਦਲਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੋਈ ਐੱਖਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 3(ਬੀ) ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਗਲਤ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲਾ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਦੀ ਸਲਾਹ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬੀਮਾ ਕੰਟਰੋਲਰ। ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੁਆਰਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਰਿਵਰਤਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਆਮਦਨ-ਕਰ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦਾ ਵੱਧ ਮੁੱਲ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਭੇਜਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਮੁੱਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਜੇ ਕੀਤਾ ਉਹ ਨਿਯਮ 3(ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਅੰਕੜੇ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੇ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਹੀ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਹ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਨਿਯਮ 3(ਬੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 3(ਬੀ) ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁੱਲ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਹੀ ਮੁੱਲ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਅਸਮਾਨਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਬੀਮੇ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਿਸਟਰ ਹਾਰਡੀ, ਜੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਵੈਸਟਰਨ ਇੰਡੀਆ ਲਾਈਫ

ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, ਰੀ., (1) ਵਿੱਚ ਬਿਊਮੋਂਟ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 1930 ਅਤੇ 1931 ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਆਈ ਸੀ। ਇਸ ਘਟਾਓ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਧਨ ਦੀ ਰਕਮ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਕਮਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਟੌਤੀਆਂ ਸਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਾਲ 1932 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨੇ ਦੇਵਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੁੱਲ ਨਤੀਜਾ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਹੈ। ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਸਾਲ 1930 ਅਤੇ 1931 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਕਟੌਤੀਆਂ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕਟੌਤੀਆਂ ਸਾਲ 1932 ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ। ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 1932 ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਨਾ ਕਰੇ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੇ ਘਟਾਏ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਊਮੋਂਟ, ਸੀ.ਜੇ., ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ-

“ਇਹ ਰਕਮਾਂ ਤਿਕਵੀਂ ਮਿਆਦ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕਦਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੈਵੇਨਿਊ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਡਿਜ਼ਾਇਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ-

“ਪਰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਰਕਮ ਘਟਾਓ ਜਾਂ ਘਾਟੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਘਟਾਓ ਜਾਂ ਘਾਟਾ ਜੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ”

ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਨਿਯਮ 3(ਬੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਵਧਾਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਨਿਯਮ ਨਿਯਮ 30 ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਤੋਂ ਜੋ ਨੁਕਤਾ ਉਭਰਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਘਾਟੇ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਕੇ ਇੱਕ ਕਾਲਪਨਿਕ ਜਾਂ ਕਾਲਪਨਿਕ ਅੰਕੜਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ

ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਕੇ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮਿਸਟਰ ਹਾਰਡੀ ਦੁਆਰਾ ਭਰੇਸ਼ਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਹੈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ਼ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ (1)।

ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਊਮੋਟ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਿੰਧ ਮੁੱਖ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡੇਵਿਸ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਦੇਖਿਆ-

* ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਜੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਕੋਈ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਨਾਲ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਭਵਿੱਖੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਨ। ਘਾਟੇ ਜਾਂ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਹਿਣਾ ਪਿਆ ਹੈ।

* ਇਸਲਈ, ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੇ ਘਟਾਓ ਦੁਆਰਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰਾਈਟ ਆਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮ 2, ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਵੇਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਇਹ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੁਣੇ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।"

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁੱਲ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਸਨੂੰ ਬੀਮਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਜਾਂ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਝੱਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਕੋਲ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁਲਾਂਕਣ। ਬੰਬੇ ਮਿਊਚੁਅਲ ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, (1) ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਾ ਮਾਲੀਆ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਰਪਲੱਸ ਵਿੱਚ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਬੈਲੈਂਸ

ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮ 3(ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਿਸਟਰ ਚਾਵਲਾ, ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਕੜੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਝਿਜਕ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਹੁਕਮਰਾਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਸਹੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੋ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨੂੰ ਸਰਪਲੱਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਰਪਲੱਸ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਜੋੜਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੀਮਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 3(ਬੀ) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਸੰਗਤਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ। ਇਹ ਅਸਮਾਨਤਾ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਕਾਰਕ ਗਲਤ ਸਨ; ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੇ ਗਲਤ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੇ ਉਪਲਬਧ ਸਰਪਲੱਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਰਕਮ ਕਢਵਾ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਬਕਾਇਆ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕਸਾਰ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਘੱਟ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਗਲਤ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਇਸ ਆਈਟਮ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵੱਧ ਅੰਕੜੇ 'ਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਸਿਰਫ ਰਿਜ਼ਰਵ ਫੰਡ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਇਸਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅੰਕੜੇ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ 1,89,185 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਕਟੌਤੀਆਂ ਤੋਂ ਘਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਹ ਪਾਵਾਂਗਾ ਕਿ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਭੂਤੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੀਮਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਪਟੀਸ਼ਨ (ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕੇਸ ਨੰ. 8-ਡੀ ਆਫ 1957) ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸਦਾ ਅਸੀਂ 200 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਏ.ਐਨ. ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.- ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ.

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਡਾ. ਦਿਆਲ ਚੰਦ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1959 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1403.

ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ (1951 ਦਾ ਐਲਐਕਸਐਕਸ)—ਸੈਕਸ਼ਨ 5, 16, 28 ਅਤੇ 32—ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਜ਼ਾ—ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਲੈਣਦਾਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ — ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਲੈਣਦਾਰ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿ

ਗਈ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਬਦਲੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਚਾਰਜ ਬਣਾਉਣਾ - ਚਾਰਜ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ - ਕੀ ਸਮਰੱਥ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕਰਜ਼ਾ ਸਮਾਯੋਜਨ) ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਅਨੁਵਾਦਕ: ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।